

Emma Kari vihr

Kirjallinen kysymys turvapaikanhakijoiden oikeusturvasta, yksilöiden oikeusasemaa koskevista muutoksista ja Maahanmuuttoviraston laillisuustarkastuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Yhdenvertaisuusvaltuutetun, Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan ja Åbo Akademin ihmisoikeusinstituutin tutkimuksesta selviää, että turvapaikanhakijoiden oikeusturva Suomessa on heikentynyt merkittävästi vuodesta 2015. Tätä ei voi selittää pelkästään ulkomaalaislain muutoksilla tai muuttuneella hakijaprofiililla.

Tutkimuksesta selviää, että kielteisten turvapaikanhakupäätösten määrän kasvua selittävä tekijä näyttää olevan näyttökynnyksen kiristyminen. Vain hyvin harva turvapaikanhakija pystyy ylittämään vaaditun näyttötaakan. Ihmisten kertomuksia ei uskota, aiempien oikeudenloukkausten ei katsota ennustavan riskiä kidutukseen tai väkivallan kohteeksi joutumiseen ja pelkoja arvioidaan perusteettomiksi.

Maahanmuuttovirasto ei tee mitä tahansa hallintopäätöksiä. Maahanmuuttoviraston päätöksissä on kyse valtavan isoista asioista, jopa elämästä ja kuolemasta. Näissä päätöksissä on kyse yksilön kannalta erityisen merkittävistä perus- ja ihmisoikeuksista, viime kädessä oikeudesta elämään ja ihmisarvoiseen kohteluun.

Oikeuksien toteutuminen ei saa riippua näin voimakkaasti viranomaisten tulkintalinjauksista ja niiden taustalla mahdollisesti vaikuttavasta poliittisesta ja hallinnollisesta ohjauksesta. Viranomaiset eivät saisi muuttaa tulkintalinjoja näin merkittävästi, eivät edes hallinnollisen tai poliittisen ohjauksen myötä. Oikeusvaltiossa selvänä lähtökohtana tulee olla se, että yksilön oikeusasemaa koskevat muutokset toteutetaan aina lainsäädäntöteitse. Perus- ja ihmisoikeuksia rajoitettaessa tämä on ehdoton vähimmäisvaatimus.

Ministeri vastasi kirjalliseen kysymykseen Maahanmuuttoviraston laillisuustarkastuksesta (KKV 31/2018 vp) turvapaikanhakijoiden ihmisoikeuksien toteutumisesta, että "Suomen turvapaikkajärjestelmästä teetetään tarvittaessa ulkopuolisia selvityksiä."

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 104/2018 vp

Mihin toimenpiteisiin aiotte ryhtyä sen varmistamiseksi, että turvapaikkaa hakevat varmasti saavat Suomessa oikeudenmukaisen ja yksilöllisen käsittelyn ja että soveltamiskäytäntömme on linjassa perus- ja ihmisoikeusvelvollisuuksien kanssa,

mihin toimenpiteisiin aiotte ryhtyä, että yksilön oikeusasemaa koskevat muutokset toteutetaan aina jatkossa lainsäädäntöteitse ja

kun totesitte 12.3.2018 vastauksessanne kirjalliseen kysymykseeni (KKV 31/2018 vp), että Suomen turvapaikkajärjestelmästä teetetään tarvittaessa ulkopuolisia selvityksiä, niin aiotteko nyt teettää tällaisen laajemman selvityksen Maahanmuuttoviraston toiminnasta?

Helsingissä 22.3.2018

Emma Kari vihr